

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

ИЗХ. № 842/10.07.2019г

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № кип-953-01-25
дата 10.07.2019 г.

ДО
Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

На Ваш изх. № кип-953-01-25/28.06.2019 г.

Уважаеми господин Кънев,

Приложено, изпращам Ви становище от председателя на Върховния административен съд по проекта на Закон за марките и географските означения, № 902-01-29, внесен от Министерския съвет на 6 юни 2019 г.

Информирам Ви, че предвид периода на съдебната ваканция становището не е обсъдено от Пленума на Върховния административен съд.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

СТ А Н О В И Щ Е

**от Георги Чолаков - председател на Върховния
административен съд**

***Относно: проект на Закон за марките и географските
означения.***

Съобразно мотивите на проекта, неговата основна цел е транспониране на Директива (ЕС) 2015/2436 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките, което безспорно е необходимо и полезно с оглед на защитата на тези обекти на правата върху индустриална собственост в съответствие с европейските норми. Предложеният законопроект обаче съдържа някои разпоредби, които категорично не са съобразени с основни принципи на правовия ред , поради което не следва да бъдат приети. По-специално това са:

1. Чл. 84, ал.5 и чл. 106, ал. 4.

В чл. 84, ал.5 и чл. 106, ал. 4 от законопроекта е предвидено, че в съдебното производство по обжалване на актовете на Патентното ведомство, страните могат да твърдят нови обстоятелства, да сочат и представят нови доказателства само ако не са могли да ги узнаят,

посочат или представят в срок в административното производство. Тази уредба противоречи на чл. 171, ал. 2 от АПК, който дава възможност да се събират нови доказателства в съдебната фаза. Под „нови доказателства“ по АПК се разбира такива, които не са били събрани в административната фаза, без законодателят да поставя условия относно причината за това.

Предложената преклузия при представянето на доказателства във фазата на съдебния контрол върху актове на ведомството е недопустима и не може да бъде квалифицирана по друг начин освен като явно желание за ограничаване на контрола върху тези актове.

Целта на административния процес е да обезпечи издаване на един съобразен с материалните норми на закона индивидуален административен акт. Ако този акт е постановен при липса или въз основа на непълни или негодни доказателства, то предложената преклузия за събиране на доказателства в съдебна фаза ще обезсмисли изобщо съдебния контрол, тъй като съдът ще се превърне единствено в регистратор на Решенията на Патентното ведомство. Предложената преклузия може да съдейства за потвърждаване от съда на явно незаконосъобразни актове, несъответстващи на правното положение. Считаме, че това е в разрез с принципите на правовата държава, в това число на основни принципи на административния процес, като принципа за истинност (чл.7 АПК) и принципа за достъпност (чл.12 АПК). Предложената преклузия създава предпоставки за административен произвол спрямо гражданите и организациите, чиито права ще се окажат в невъзможност да бъдат защитени.

2. Параграф 4, ал. 5 и 6 от Преходните и заключителни разпоредби.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Предложените разпоредби са противоконституционни, тъй като противоречат на утвърдения в чл. 8 от Конституцията на Р България принцип за разделение на властите, както и на понятието за правовата държава, уредено в преамбюла и чл. 4, ал. 1.

Разпоредбата на ал. 5 от § 4 вече беше предложена за гласуване при разглеждане в Народното събрание на предложение за ЗИД на ЗМГО, който бе приет и обнародван в бр. 61 от 24.07.2018 г. Тогава проектът на ЗИД на ЗМГО съдържаше § 8, който беше идентичен с настоящия параграф 3, ал. 5 от Преходните и заключителни разпоредби, но не бе приет от Народното събрание. При разглеждане на законопроекта преди второ гласуване в Комисията по икономическа политика и туризъм, самият вносител оттегли това предложение и то не беше прието. Законодателят правилно отчете тогава, че е недопустимо с новоприет нормативен акт да се десезира съда по вече висящи съдебни производства, тъй като това би съставлявало недопустима намеса на законодателната власт в компетентността на съдебната власт, и то в нарушение на установената на конституционно ниво независимост на последната. Още по-драстична е предвидената в законопроекта разпоредба, съобразно която не подлежат на изпълнение влезлите в сила, но неизпълнени съдебни решения. Това е груба намеса на законодателната власт в дейността на съдебната, тъй като чрез законов акт на практика се обезсилва влязлото в сила решение, като се отнема възможността за неговото изпълнение. Такова законодателно решение накърнява принципа за разделение и независимост на властите, който е в основата на демократичната и правова държава.

С приемането на такава законова разпоредба ще се създаде опасен прецедент, даващ възможност на Народното събрание със закон да обезсилва влезли в сила съдебни решения или да прекратява висящи съдебни производства. Такава намеса е възможна при тоталитарни режими, но не и в една демократична правова държава.

Обосновката на такъв екстреман текст със започналата процедура срещу българската държава и полученото мотивирано становище по процедура за нарушение № 2017/4062 по описа на Европейската комисия, категорично не може да бъде споделена. Съобразяването с регулациите на ЕС в областта не може да бъде за сметка на показване на конституционни принципи на държавата-членка. Съобразяването с мнението на ЕК е до приемането на текст, според който се заличават националните регистрации на географските означения в обхвата Регламент (ЕС) № 1151/2012, останалото – намесата в дейността на съдебната система е ексцесия.

Текста на ал. 6 от § 4 лишава притежателите на законно придобити права върху регистрирани географски означения от правна защита. С ЗИД на ЗМГО, който бе приет и обнародван в бр. 61 от 24.07.2018 г. отпадна възможността за национална защита на географските означения на продукти и храни които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) 1151/2012. Този принцип остава и в настоящия законопроект. До влизането им в сила обаче, притежателите на права върху тези географски означения са се ползвали с нужната правна защита.

С предложениия текст на ал. 6 от § 4 с обратна сила притежателите на тези права се лишават от правна защита. В българското право забраната за обратно действие на законите е принцип, който може да се

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

изведе от понятието за правовата държава, уредено в преамбюла и чл. 4, ал. 1 от Конституцията. Този принцип е прогласен в чл. 5, ал. 3 от Основния закон, но само за наказателните закони. Това не означава, че принципът е изключен за другите закони, независимо че не фигурира изрично в конституционна норма (Решение № 14 от 21.12.2010 г. на КС по к. д. № 17/2010).

Закрилата срещу обратната сила на правните норми е също така елемент на фундаменталния принцип на правото, изведен от СЕС – принципът на правна сигурност. Той е формулиран по делото *Töpfer* през 1978 г. (дело 122/78, *Töpfer v. the Commission* (1978) ECR 1019; виж и дело 74/74, *CNTA v. the Commission* (1975) ECR 533) и като елемент на общностното право обвързва държавите членки. По отношение на ретроактивните правни мерки СЕС е особено строг в преценката, когато става дума за нарушено доверие в стабилността на правното положение на засегнатите субекти, основано на експлицитно или имплицитно уверение (индивидуализирано обвързване) от страна на институциите на ЕС.

Този текст противоречи на понятията правна предвидимост и сигурност. Конституционният съд на Република България е последователен при използването на тези понятия в смисъла им на измерения на правовата държава, в съответствие с които е конституционно недопустимо законодателят впоследствие да налага неблагоприятни последици за правните субекти (Решение № 7 от 2009 г.), които са действали точно в съответствие със съществуващата нормативна уредба (т.е. с обратна сила да се отнемат придобити права).

Съдът поддържа в практиката си също така, че "Предвидимостта е изискване към формирането и осъществяването на законодателната политика....".